

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/86/2025
Identifikačné číslo spisu:	1109200117
Dátum vydania rozhodnutia:	28.04.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1109200117.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ J. W., narodenej XX. R. XXXX, U., U. B. Q. XX, 2/ L. W., narodeného XX. T. XXXX, C. U., Q. XXXX, J., 3/ P. W., narodenej X. T. XXXX, U., U. B. Q. XX, všetci zastúpení TROŠČÁK advokátska kancelária s. r. o., Prešov, Bayerova 15918/10B, IČO: 57401349, proti žalovanej Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Bratislava, Dobrovičova 12, IČO: 00156621, o náhradu škody, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV sp. zn. B1-9C/1/2009, o dovolaní žalobcov 1/ až 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. marca 2017 sp. zn. 4Co/250/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcov o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (v súčasnosti Mestský súd Bratislava IV - ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) v poradí tretím rozsudkom z 23. februára 2016 sp. zn. 9C/1/2009 žalobu právneho predchodcu žalobcov, ktorou sa domáhal nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánov štátu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

1.1. Predmetom sporu bol nárok právneho predchodcu žalobcov na zaplatenie ušlého zisku a nemajetkovej ujmy v sume 700 458 eur titulom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú mu nesprávnym úradným postupom Okresného úradu v Prešove z dôvodu jeho zbytočných prieťahov v konaní, keď mal za to, že jeho reštitučnej žiadosti mohlo byť vyhovené už v roku 1992, čím by sa predišlo škode vzniknutej mu tým na majetku. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového vymedzenia nároku pôvodného žalobcu, ktorý si dňa 24. februára 1992 uplatnil reštitučný nárok podľa zákona 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, na Pozemkovom úrade v Prešove na vydanie nehnuteľnosti č. XXXX/X, XXXX/X a XXXX v kat. území U., ktoré boli vyvlastnené jeho rodičom T. W. a L. W. vyvlastňovacím rozhodnutím č. Výst. 7977/1960 z 10. novembra 1960 v celkovej výmere 6 956 m² podľa § 18 a § 22 zákona č. 87/1958 Zb. a § 43, § 49 vyhlášky č. 144/59 Ú.v. na výstavbu 7 montovaných domov. Okresný úrad v Prešove, odbor

pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva vydal dňa 30. septembra 1996 rozhodnutie č. j. 444/1992-Tur./182, podľa ktorého nemal ako oprávnená osoba spĺňať podmienky § 6 písm. n) zákona, z ktorého dôvodu mu pozemky neboli vydané. Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 25. apríla 1997 č. k. 5S/311/96-7 zrušil uvedené rozhodnutie Okresného úradu v Prešove majúť za to, že pozemkový úrad nedostatočne preskúmal jeho reštitučný nárok a dôsledne nepreveril všetky skutočnosti a doklady. Okresný úrad Prešov, odbor pozemkového, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva vydal ďalšie rozhodnutie č. j. OPPaLH 2001/112 VSL z 21. marca 2001, ktoré bolo následne rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 25. apríla 2003 č. k. 5Sp/6/03-13 zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Následne Obvodný pozemkový úrad v Prešove vydal dňa 14. septembra 2004 rozhodnutie č. OPU-2004/1127-18 Fe, ktoré bolo tiež rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 15. marca 2005 č. k. 3Sp/38/2004 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Obvodný pozemkový úrad v Prešove potom dňa 2. mája 2006 vydal rozhodnutie č. OPÚ-2006/81-57/Fe, podľa ktorého žalobca ako oprávnená osoba spĺňa podmienky § 6 ods. 1 písm. n), p) a r) zákona s tým, že sa mu nehnuteľnosti nevydávajú podľa § 11 ods. 1 písm. a) a d) zákona. Preto žalobca požiadal o preskúmanie tohto rozhodnutia Krajský súd v Prešove, ktorý potvrdil rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu z 2. mája 2006 a následne aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, na základe čoho toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 15. februára 2008.

1.2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil po právnej stránke ustanoveniami § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, 2 a 3, § 9 ods. 1, 2 a 4, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, a vecne tým, že žalobca v danom prípade nepreukázal vznik škody na ušlom zisku ani priamu príčinnú súvislosť medzi tvrdenou škodou na ušlom zisku a nesprávnym úradným postupom orgánu štátu. K nároku žalobcu na nemajetkovú ujmu na jeho zdraví a zdraví jeho manželky podľa § 415, § 420 a § 424 Občianskeho zákonníka vo výške 100 000 Eur uviedol, že žalobca nepreukázal splnenie podmienok pre možnosť priznania náhrady v peniazoch, keď súd pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch nemôže brať ohľad na ujmu, ktorá nevznikla priamo žalobcovi, resp. ak sa ho dotkla, tak len sprostredkované. Nemal za danú priamu príčinnú súvislosť tejto ujmy s postupom orgánov štátu. Mal tiež za to, že žalobca nebol aktívne legitimovaný domáhať sa náhrady škody za svoju manželku. K nároku žalobcu na nemajetkovú ujmu za porušenie práva na ochranu jeho osobnosti a jeho rodičov podľa § 11, § 13 a § 15 Občianskeho zákonníka uviedol, že ani v tejto časti nároku žalobca nepreukázal splnenie podmienok pre možnosť priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a ani tento nárok nepovažoval žalobcom za špecifikovaný, preukázaný a ani nepreukázal príčinnú súvislosť medzi tvrdenou ujmu a nesprávnym úradným postupom orgánov štátu.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 29. marca 2017 sp. zn. 4Co/250/2016 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. Odvolací súd sa stotožnil s námietkou žalobcu o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie, avšak vzhľadom na hospodárnosť konania postupoval v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP umožňujúceho odvolaciemu súdu potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie, keď je vo výroku vecne správne. Odvolací súd konštatoval, že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom má povahu objektívnej zodpovednosti, ktorej sa nemožno zbaviť a ktorá je založená na kumulatívnom splnení troch podmienok, t. j. existencia nesprávneho úradného postupu, vznik škody a kauzálny nexus, splnenie ktorých podmienok je navrhovateľ povinný tvrdiť aj preukázať. Zdôraznil právny názor podľa ktorého ak orgán štátu zvažuje splnenie podmienok pre vydanie rozhodnutia za tým účelom zhromažďuje podklady pre rozhodnutie (dôkazy), hodnotí zistené skutočnosti, právne ich posudzuje, ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutia; prípadné nesprávnosti či vady pri zisťovaní týchto podkladov sa prejavujú práve v obsahu rozhodnutia a z hľadiska zodpovednosti za škodu môžu byť zvažované jedine podľa ustanovení príslušného zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu. Za nesprávny úradný postup orgánu štátu, resp. orgánu verejnej moci teda nemožno považovať pochybenia a nedostatky spočívajúce v tom, že štátny orgán, resp. orgán verejnej moci pred svojim rozhodnutím nezadovážil všetky dôkazy alebo nesprávne vyhodnotil podmienky pre jeho vydanie a že v dôsledku toho bolo jeho rozhodnutie nesprávne a nemalo byť vydané, prípadne, že malo byť vydané v inej podobe či za iných okolností. V prejednávanej veci

žalobca vyvodzoval nesprávny úradný postup Okresného pozemkového úradu v Prešove v zmysle § 9 zákona č. 514/2003 Z. z., z dôvodu zbytočných prieťahov v konaní, keď mal za to, že jeho reštitučnej žiadosti mohlo byť vyhovené už v roku 1992, čím by sa predišlo škode vzniknutej mu na majetku, ktorú škodu vyčíslil ako ušlý zisk z nevyužívania tohto majetku a nemajetkovej ujmy. Po vymedzení všeobecných východísk zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, odvolací súd bo toho názoru, že postup Okresného úradu v Prešove nebolo možné považovať za nesprávny úradný postup, teda za úradný postup, pri ktorom došlo k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie orgánu verejnej moci alebo porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti, teda nešlo o postup nezákonný. K otázke ušlého zisku uviedol, že tento sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného, ale (úbytkom aktív, ako je to v prípade skutočnej škody), ale stratou očakávaného prínosu (výnosu). Nestačí pritom len pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, lebo musí ísť o postavenie, že pri pravidelnom behu vecí (nebyť konania škodcu alebo škodovej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku tohto konania škodcu alebo škodovej udalosti. Pre výšku ušlého zisku je rozhodujúce akému prospechu, ku ktorému malo reálne dôjsť, zabránilo konanie škodcu (škodová udalosť), teda konkrétne o aký reálne dosiahnuteľný príjem poškodený prišiel. Odvolací súd konkludoval, že táto podmienka nebola splnená a nemožno vychádzať len z pravdepodobnosti očakávaného ušlého zisku. Uzavrel, že podmienky vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom musia byť splnené kumulatívne a v prípade nesplnenia čo i len jednej z nich nie je táto zodpovednosť daná. K nároku žalobcu na nemajetkovú škodu na zdraví žalobcu a jeho manželky uviedol, že nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, preto nebol dôvodný ani jeho nárok na ním uplatnenú ochranu v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Čo sa týka výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, táto by musela byť daná intenzitou zásahu do jeho práva spočívajúceho v znížení jeho dôstojnosti, vážnosti v spoločnosti (§ 13 ods. 2 Obč. zák.), čo bližšie ani nešpecifikoval v čom mal údajný zásah do jeho osobnostného práv spočívať a pokiaľ sa chcel domáhať nemajetkovej ujmy v peniazoch v mene svojej manželky, nebola daná jeho aktívna legitímácia na uplatnenie takéhoto nároku. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na nemajetkovú ujmu za porušenie práva na ochranu jeho osobnosti a jeho rodičov, k tomu poznamenal, že túto bližšie nešpecifikoval a táto s daným konaním nemá žiadnu súvislosť.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal pôvodný žalobca dovolanie, ktorý v priebehu konania zomrel, preto súd pokračoval v konaní s dedičmi (ďalej aj „dovolatelia“), ktorého prípustnosť vyvodili z § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolatelia namietali, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení, poukazujúc na to, že časť odôvodnenia odvolacieho súdu, ktorú žalobca pokladal za nosnú, je prevzatá z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/115/2010 z 31. mája 2011, v ktorom dospel k záveru, že „Pokiaľ ale orgán štátu zisťuje podmienky a predpoklady pre vydanie rozhodnutia, za tým účelom zhromažďuje podklady (dôkazy), hodnotí zistené skutočnosti, tieto právne posudzuje a pod., ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutia; prípadné nesprávnosti či vady pri zisťovaní podkladov a pri ich posudzovaní sa potom prejaví práve v obsahu rozhodnutia a z hľadiska zodpovednosti štátu môžu byť hodnotené len podľa § 1 - 17 zákona č. 58/1959 Zb. Za nesprávny úradný postup v zmysle § 18 uvedeného zákona teda nie je možné považovať pochybenie a nedostatky spočívajúce v tom, že štátny orgán pred svojím rozhodnutím nesprávne vyhodnotil podmienky jeho vydania a že v dôsledku toho je ním vydané rozhodnutie nesprávne a nemalo byť vydané, prípadne že malo byť vydané v inej podobe či za iných okolností“. Dovolatelia považovali za podstatné, že uvedené rozhodnutie rieši úplne inú skutkovú situáciu ako v prejednávanej veci. Poukázali na skutočnosť, že predmetné rozhodnutie sa týka vytýkaného postupu správy katastra, ktorý vyústil do prijatia rozhodnutia o povolení vkladu, pričom z rozhodnutia vyplýva, že nejde o nesprávny úradný postup, ale o nesprávne rozhodnutie. V posudzovanej veci však ide o úplne inú skutkovú situáciu, keďže žalobca sa nemôže domáhať škody z titulu nezákonného rozhodnutia. Dovolatelia za nesprávne považovali aj právne posúdenie odvolacieho súdu v otázke ušlého zisku, pretože podľa nich nezodpovedá aktuálnej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, poukazujúc na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2017 sp. zn. 5Cdo/195/2015. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhli, aby dovolací súd v zmysle § 449 CSP napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne správne. Mala za to, že odvolací súd dostatočne zistil skutkový stav veci, vysporiadal sa so všetkými dôkazmi a vyvodil správny právny záver. Dovolanie navrhla ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP vôbec musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili/neriešili prvoinštančný a odvolací súd.

9. Dovolací súd sa najprv zaoberal tým, či sú splnené predpoklady prípustnosti dovolania žalobcov, a to najmä z toho hľadiska, či žalobcovia v podanom dovolaní vôbec nastolili otázku, resp. nimi nastolená právna otázka je takou, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Ustanovenie § 421 ods. 1 CSP dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie.

9.1. Vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolací súd uvádza, že toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a zároveň táto otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

10. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak

zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. Dovolatelia namietali právny záver odvolacieho súdu, (ktorý považovali za nosný dôvod rozhodnutia) uvedený v bode 29. odôvodnenia, „ak orgán štátu zvažuje splnenie podmienok pre vydanie rozhodnutia za tým účelom zhromažďuje podklady pre rozhodnutie (dôkazy), hodnotí zistené skutočnosti, právne ich posudzuje, ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutia; prípadné nesprávnosti či vady pri zisťovaní týchto podkladov sa prejavujú práve v obsahu rozhodnutia a z hľadiska zodpovednosti za škodu môžu byť zvažované jedine podľa ustanovení príslušného zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu, Za nesprávny úradný postup orgánu štátu, resp. orgánu verejnej moci teda ne možno považovať pochybenia a nedostatky spočívajúce v tom, že štátny orgán, resp. orgán verejnej moci pred svojim rozhodnutím nezadovážil všetky dôkazy alebo nesprávne vyhodnotil podmienky pre jeho vydanie a že v dôsledku toho bolo jeho rozhodnutie nesprávne a nemalo byť vydané, prípadne, že malo byť vydané v inej podobe v inej podobe či za iných okolností.“. Namietali, že tento právny záver je prevzatý z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/115/2010, pričom však v tam prejednávanom prípade ide o úplne inú skutkovú situáciu, pretože sa nemôže domáhať náhrady škody z titulu nezákonného rozhodnutia. Dovolatelia za právnu otázku považovali, či v prípade, kedy boli tri neprávoplatné rozhodnutia zrušené na základe podania riadneho opravného prostriedku, kedy už neprichádza do úvahy náhrada škody z titulu nezákonného rozhodnutia podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., vzniká nárok na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 51/2003 Z. z. Podľa dovolateľov odvolací súd nedal na túto otázku žiadnu odpoveď, pretože bez akéhokoľvek prihliadnutia na inú skutkovú situáciu iba uviedol právne závery z rozsudku NS SR sp. zn. 6Cdo/115/2010.

12. Ako už bolo uvedené, dovolací súd sa môže zaoberať iba právnou otázkou, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Dovolatelia primárne namietali, že odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie s poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/115/2016, ktoré však dopadá na úplne iný skutkový stav. Z odôvodnenia odvolacieho súdu však vyplýva, že citované rozhodnutie predstavuje len teoretické východisko zahrnuté do jeho odôvodnenia, pričom však odvolací súd toto rozhodnutie neprepojil na prejednávanú vec. Inak povedané, uvedené rozhodnutie nebolo nosným dôvodom zamietnutia žaloby, ako to tvrdí dovolateľ. Odvolací súd v bode 34. odôvodnenia uviedol, že podmienky zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci musia byť splnené kumulatívne, pričom dospel k záveru, že tieto splnené neboli. Podľa odvolacieho súdu v danej veci nešlo o nesprávny úradný postup a žalobcovi sa nepodarilo preukázať ani vznik škody v podobe ušlého zisku, preto nebolo možné uvažovať ani o príčinnej súvislosti medzi nimi. V nadväznosti na uvedené neobstojí ani dovolateľom špecifikovaná otázka, „či v prípade, kedy boli 3 neprávoplatné rozhodnutia zrušené na základe podania riadneho opravného prostriedku, kedy už neprichádza do úvahy náhrada škody z titulu nezákonného rozhodnutia podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., vzniká nárok na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 51/2003 Z. z.“, na ktorú podľa neho odvolací súd nedal žiadnu odpoveď.

13. Na tomto mieste dovolací súd uvádza, že podmienky vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sú stanovené kumulatívne a v prípade nesplnenia čo i len jednej z nich nie je daná táto zodpovednosť. To znamená, že ak osoba, ktorá sa cíti byť poškodená orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, neunesie dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania existencie niektorej z podmienok vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, je potrebné žalobu o náhradu škody bez ďalšieho zamietnuť. Súd, samozrejme, v konaní o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nie je pri skúmaní dôvodnosti žaloby viazaný žiadnym „poradím“ jednotlivých podmienok vzniku predmetnej zodpovednosti; za určitých okolností súd dokonca ani nemusí pristúpiť ku skúmaniu naplnenia jednotlivých podmienok vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, a to napríklad ak dospeje k záveru, že aj keby boli preukázané podmienky vzniku tejto zodpovednosti, právo na náhradu škody by bolo premlčané (Jakubáč, R., Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci,

14. Vychádzajúc z ďalšieho obsahu dovolania pre nesprávne právne posúdenie dovolateľa už „iba“ polemizovali s právnym záverom odvolacieho súdu, spochybňovali správnosť rozhodnutia, resp. kritizovali prístup nižších súdov k interpretácii nesprávneho úradného postupu, ktoré námietky však významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a), resp. písm. b) CSP. V danej súvislosti najvyšší súd zdôrazňuje, že samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, či sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní žalobou uplatneného nároku, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP a § 431 až § 435 CSP. Dovolacie námietky by potenciálne mohli napĺňať dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, ktorý však dovolateľa vo svojom dovolaní neuplatnil.

15. Dovolateľa v závere dovolania namietali aj nesprávne právne posúdenie veci, ktorým sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, konkrétne od rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/195/2015 z 29. marca 2017. Nesprávne právne posúdenie podľa dovolateľov spočívalo v tom, že odvolací súd nereflektoval aktuálnu rozhodovaciu prax v otázke ušlého zisku a jeho dokazovania. Z formálneho hľadiska dovolateľ uviedol ako dovolací dôvod § 421 ods. 1 písm. b), z obsahu dovolania však vyplýva, že dovolateľ namietal v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP odklon odvolacieho súdu od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/160/2015.

16. V posudzovanej veci sa pôvodný žalobca domáhal náhrady ušlého zisku voči štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., z dôvodu nesprávneho úradného postupu Okresného úradu v Prešove, spočívajúceho v oneskorenom vydaní rozhodnutia OPÚ Prešov č. OPU-2006/81-57/Fe z 2. mája 2006, podľa ktorého žalobca spĺňa podmienky § 6 ods. 1 písm. n), p) a r) zákona s tým, že sa mu nehnuteľnosti nevydávajú podľa § 11 ods. 1 písm. a) a d) zákona.

16.1. Súd nižších inštancií preto zisťovali, či boli kumulatívne splnené zákonné podmienky, t. j. preukázanie nesprávneho úradného postupu Okresného úradu Prešov, preukázanie vzniku uplatneného ušlého zisku na strane pôvodného dovolateľa a preukázanie existencie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutým ušlým ziskom. Dôkazné bremeno k preukázaniu splnenia daných podmienok nesie pritom žalujúca strana. Súd nižších inštancií zhodne uviedli, že tieto zákonné podmienky splnené neboli.

17. Najvyšší súd vyššie označeným rozhodnutím z 29. marca 2017 sp. zn. 5Cdo/195/2015 (od ktorého sa mal podľa dovolateľov odvolací súd v súdnej veci odkloniť), zamietol dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti priznania náhrady ušlého zisku a vo zvyšku zamietol žalobu. Čo sa týka nároku na ušlý zisk, odvolací súd mal za to, že žalobkyňa v tomto smere neunesla dôkazné bremeno. V odôvodnení uviedol nasledovné: „Žalobkyňa totiž nijako nepreukázala, že by pri predpokladanom chode vecí dosiahla tvrdý zisk. Tomuto záveru nasvedčovalo aj to, že predpokladom dosiahnutia zisku žalobkyne bolo vybudovanie plničky minerálnych vôd, ktorá ale až do ukončenia využitia zdroja minerálnej vody vybudovaná nebola. Žalobkyňa nedoložila súdu ani žiadne iné listinné doklady, ktoré by dosvedčovali a z ktorých by sa dalo zistiť, do akej miery by bola jej podnikateľská činnosť efektívna a či mohla dosahovať taký zisk, o ktorý, ako tvrdí, zmarením jej podnikania prišla. Podnikateľský zámer žalobkyne nebol dotiahnutý do takého štádia, kedy by bolo možné považovať dosiahnutie prospechu z podnikania za vysoko pravdepodobné.“ Dovolací súd dospel k záveru, že právne posúdenie veci odvolacím súdom bolo správne, nakoľko žalobkyňa zakladala svoj nárok na ušlý zisk výlučne na tvrdení o existencii hypotetického ušlého zisku, pričom netvrdila žiadne konkrétne okolnosti zdôvodňujúce uplatnený nárok a dokazujúce existenciu ušlého zisku ako dôsledku nezákonného rozhodnutia orgánu štátu. Takýto ušlý zisk nemá reálny základ a ostáva len v rovine fikcie. Zároveň sa vyjadril k predloženému znaleckému posudku, ktorý dokazuje len to, aký priemerný zisk by dosiahol ktorýkoľvek podnikateľský subjekt v prípade realizácie žalobkyňou zamýšľaného podnikateľského zámeru v daných podmienkach a na danom trhu, avšak nedokazuje, že takýto zisk by práve žalobkyňa skutočne dosiahla nebyť nezákonného rozhodnutia a ani to, že realizácia zámeru by bola uskutočnená podľa jej plánu. Dovolací súd ďalej v bode 28. rozsudku uviedol definíciu

ušlého zisku a v bode 29. rozsudku vysvetlil potrebu jednoznačného preukázania ušlého zisku v každom jednotlivom prípade, a to v kontexte rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/513/2014, 4MCdo/23/2008, 4Cdo/319/2008 a 1Cdo/76/2008.

17.1. Dovolatelia citovali v dovolaní časť odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu z 29. marca 2017 sp. zn. 5Cdo/195/2015, nasledovne: „V prípade ušlého zisku nie je možné preukázať jeho reálnu existenciu, ale musia byť dokazované také konkrétne skutkové okolnosti (tvrdené poškodeným), ktoré pri logickej úvahe povedú súd k záveru, že ušlý zisk by skutočne vznikol nebyť protiprávnej udalosti, t. j. dokazuje sa pravdepodobnosť dosiahnutia ušlého zisku u poškodeného v danom čase a podľa miery dokázanej pravdepodobnosti, je potom možné urobiť záver o tom, či by za daných okolností bol žalovaný ušlý zisk aj reálnym.“ Namietali, že odvolací súd v rozpore s uvedeným pôvodného žalobcu zaťažil dôkazným bremenom vysoko nad rámec požiadavky „pravdepodobnosti dosiahnutia ušlého zisku“. Citovanú časť rozhodnutia však nemožno vytrhnúť z kontextu celého sporu, v ktorom žalobkyni nárok na ušlý zisk priznaný nebol, pretože nijako nepreukázala (neuniesla dôkazné bremeno), že by pri predpokladanom chode vecí dosiahla tvrdený zisk. O obdobnú situáciu ide aj v súdenom prípade. Dovolací súd zastáva názor, že odvolací súd v danej veci nedisponoval reálnym podkladom na to, aby mohol konštatovať existenciu ušlého zisku v uplatnenej výške. Výčíslenie ušlého zisku pôvodným žalobcom bolo iba v rovine hypotézy, pretože v konaní nepreukázal konkrétnu príležitosť na zhodnotenie svojho majetku, ktorú stratil v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného úradu Prešov. Neuvedol také relevantné skutkové okolnosti, z ktorých by vyplývalo, že ušlý zisk by vznikol, ak by nedošlo k protiprávnej udalosti. V prípade, ak by súdy nižších inštancií konštatovali, že došlo k protiprávnej udalosti (nesprávne úradnému postupu štátneho orgánu), nezakladá to nárok pôvodného žalobcu na ušlý zisk. Výpočet ušlého zisku pôvodným žalobcom je vyslovene teoretický, bez reálneho základu a poukázania na zaužívaný chod vecí. Dovolací súd dáva do pozornosti, že na rovnakú otázku totožného dovolateľa dal odpoveď najvyšší súd v uznesení sp. zn. 5Cdo/160/2021. Vec prejednávajúci senát považuje aj v predmetnom spore vyššie vyslovený záver najvyššieho súdu za prijateľný a nehodlá sa od neho odchýliť. Dovolací súd z vyššie uvedených dôvodov uzatvára, že odvolací súd sa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení nastolenej dovolacej otázky neodchýlil, práve naopak, v plnom rozsahu ju rešpektoval.

18. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcov, v ktorom namietali nesprávne právne posúdenie veci odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.